

7X300 Filosofie voor Bouwkunde

Algemene gegevens

Studiejaar:	2009/2010
Collegeplanning/ Doelgroep:	• Semester B Kwartaal 4 Bouwkunde Bachelor- en afbouwopleiding (jaar 3) Verplicht, Nederlands
Studiepunten bama: Verzorgd door:	3 ects • Faculteit: Bouwkunde • Capaciteitsgroep: Architectuur (eindverantwoordelijk)
Docenten:	• dr. J.C.T. Voorthuis (verantwoordelijk docent)
Inlichtingen:	• dr. J.C.T. Voorthuis - VRT 7.32 - tel: 5484 - j.c.t.voorthuis@bwk.tue.nl
Studyweb:	http://studyweb.tue.nl/ & www.voorthuis.net

Onderwijs- en tentamengegevens

Onderwijsvorm:	• 8 weken college, 2 uur
Tentamenvorm / planning:	• Schriftelijk, Semester B Kwartaal 4 (3 uur), Semester Interim (3 uur)

Inhoudsbeschrijving

Leerdoelen:

Algemeen onderwijsdoel:

Dit college is bedoeld als een introductie op het denken over de bouw in zijn maatschappelijke samenhang. Het biedt een kapstok waar specifieke vragen ten aanzien van ons beeld van de wereld en ons handelen met betrekking tot het bouwen aan opgehangen kunnen worden. Het doel van de collegereeks is de maatschappelijke vervlechting van de bouw te onderzoeken en haar in verhouding te plaatsen tot huidige preoccupaties en daarmee ons handelen ten aanzien van het ontwerpen, het maken, het leren en het organiseren te funderen op een adequaat model van de werkelijkheid.

Specifieke leerdoelen:

Aan het eind van de reeks is de student in staat:

- Vier van de belangrijkste filosofische stromingen van de twintigste eeuw: het fenomenologisch existentialisme, het pragmatisme, het empirisme alsmede het sociaal constructivisme te benoemen, te omschrijven en te relateren aan concrete thema's in de bouw zoals het ontwerpen, het maken, het opbouwen van ervaring en het organiseren.
- Kritische concepten die voor de wereld van de bouw relevant zijn vanuit deze stromingen te omschrijven en toe te passen bij het formuleren van een eigen positie ten aanzien van de bouw en haar maatschappelijke vervlechting.
- De maatschappelijke uitdagingen van het ontwerpen, het maken, het leren en het organiseren aan de hand van de vier filosofische stromingen te omschrijven en te relateren aan thema's in de wereld van de bouw.

Inhoud:

Het is de taak van die filosofie de voorwaarden ter discussie te stellen op basis waarvan wij als individuen, als instellingen en als maatschappij doelen formuleren en middelen daartoe aanwenden. Dat is vooral in relatie tot de bebouwde omgeving interessant omdat deze de aanwezigheid van de mens op aarde op een indringende manier aankondigt en problematiseert.

In ieder college wordt een filosofisch vraagstuk geïntroduceerd aan de hand van een casus uit de wereld van de bouw. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling de student op te leiden tot filosoof maar om haar uit te nodigen aan de hand van een door de filosofie ontwikkeld perspectief doelen en middelen en hun onderlinge afstemming ter discussie te stellen en zo een duurzame eigen houding op te ontwikkelen. De vier filosofische stromingen die centraal zullen staan zijn innig met elkaar vervlechten. Aan de hand van de inzichten die daar uit voortvloeien zullen een drietal vragen de inhoud van het programma bepalen:

Filosofie is een discipline dat zich toelegt op drie vragen:

1. Filosofie als analytisch instrument: Op welke voorwaarden valt er iets nuttigs over de wereld te zeggen?
2. Filosofie als kritisch instrument: En als we dan wat nuttigs over de wereld denken te kunnen zeggen, wat vinden we dan? Wat willen we daarmee? Waar liggen volgens ons de knelpunten en waar gaat het eigenlijk wel goed?
3. Filosofie als normerend instrument: En als we iets van onze wereld vinden, als we weten wat we willen, hoe moeten we daar dan mee omgaan, hoe kunnen we effectief handelen? Hoe zorgen we ervoor dat ons doelbewust handelen het gewenste resultaat heeft?

Programma:

Colleges worden gehouden in het Paviljoen Maandag 3^e en 4^e uur. Aanwezigheid wordt sterk aangeraden aangezien 50% van het tentamen uit collegestof zal bestaan.

1	19-04	De vraag van de filosofie: Wat gebeurt er als ik een vraag stel? Wat gebeurt er als ik een antwoord geef? ontwerp, theorie & praktijk
2	26-04	De vraag van de ontologie / epistemologie: Hoe is de werkelijkheid toegankelijk en op welke voorwaarden kunnen we iets bruikbaar zeggen over de wereld? Wat betekent wat wij kunnen waarnemen?
3	03-05	De vraag van de logica: Hoe werkt het redeneren? Waar werkt het mee?
4	10-05	De vraag van de esthetica: Wat is een kwaliteit? Welke kwaliteiten zijn begerenswaardig ten aanzien van de bebouwde omgeving en op welke voorwaarden? Welke rol speelt de beschrijving van een kwaliteit?
5	17-05	De vraag van de ethiek: Hoe realiseren we begerenswaardige kwaliteiten en hoe ontwijken we kwaliteiten die niet begerenswaardig zijn?
6	31-05	De vraag van waarde en prioriteit (economie en politiek): Onder welke voorwaarden ontstaat waarde en prioriteit?
7	07-06	De vraag van de teleologie: Wat is vooruitgang? Hoe werkt de evolutie?
8	14-06	De vraag van de rechtvaardigheid: Wat is rechtvaardigheid? Hoe gaan we daar mee om in het ontwikkelen en ontwerpen van de bebouwde omgeving?

Tentamen

Het college wordt afgesloten met een multiplechoice tentamen waarin vragen worden gesteld op basis van de collegestof en de verplichte literatuur. De nadruk zal daarin komen te liggen op de juiste definitie en interpretatie van woorden en begrippen in de behandelde stof maar ook welke persoon met welk concept in verband wordt gebracht

Verplichte Literatuur

Verkerk, Maarten, et. al., (2007) Denken Ontwerpen Maken, Basisboek Techniekfilosofie, Boom
 Hoofdstukken die zullen dienen als tentamenstof: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12 en 13. De student wordt echter aangeraden het gehele boek tot zich te nemen aangezien het een mooie introductie is tot breed aantal problemen. Dit boek is te bestellen bij boom uitgevers. www.uitgeverijboom.nl

Aanvullende literatuur en hulpmiddelen

Jacob Voorthuis, (2010) A good use [AND] a generous thinking; attitudinal explorations towards a theory of design, voorthuis.net. Een uitwijding over de collegestof. Direct bij de drukker te bestellen: www.lulu.com

De presentatie dia's van de colleges worden op het web (www.voorthuis.net) gezet en kunnen bij het verwerken van jullie aantekeningen als aanvulling worden gebruikt.

De teksten waarin het gedachtegoed is ontwikkeld worden via pdf toegankelijk gemaakt. Deze teksten zijn in het engels en staan op www.voorthuis.net